

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1928

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

De Minister van Buitenlandse Zaken

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Buitenlandse Zaken van 10 december 2018.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 10 DECEMBER 2018

Iran

Tijdens de Raad zullen de «E3» (het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland) en EDEO een update geven over de stand van zaken omtrent het opzetten van een *Special Purpose Vehicle* (SPV) ter behoud van legitieme handel met Iran zolang Iran zich houdt aan het nucleaire akkoord, het Joint Comprehensive Plan of Action (JCPOA) (zie hiervoor ook antwoorden op de vragen van de leden Amhaouch en Ronnes, Kamerstuk 2018-477 van 31 oktober 2018). Nederland ondersteunt het opzetten van een dergelijke faciliteit. Naast herbevestiging van de Europese steun aan het JCPOA zal gesproken worden over de serieuze zorgen ten aanzien van Iran over ongewenste inmenging, de rol van Iran in de regio (zoals in Syrië en Jemen), het ballistische raketprogramma en de mensenrechtensituatie.

Venezuela

Tijdens de Raad zal een voortzetting plaatsvinden van de bespreking in de Raad van 15 oktober jl. over Venezuela. De Raad zal zich buigen over welke mogelijkheden er zijn om het politieke proces te ondersteunen en welke rol de EU hierin voor zichzelf ziet. Ook zal worden gesproken over het blijven uitoefenen van druk op de Venezolaanse regering om humanitaire hulp toe te laten. De positie van het kabinet is ongewijzigd nu de politieke en economische crisis in Venezuela voortduurt. Het kabinet is van mening dat er door onderhandelingen een politieke oplossing moet komen voor de aanhoudende crisis in het land en zal zijn zorg uitspreken over de mensenrechtensituatie in het land.

Westelijke Balkan

Tijdens de Raad zullen ontwikkelingen op de Westelijke Balkan worden besproken, ook in relatie tot de Westelijke Balkan strategie van de Commissie. In Bosnië-Herzegovina is op 21 november een nieuw presidium aangetreden na recente algemene verkiezingen. In Macedonië vindt de parlementaire behandeling plaats van de Prespa-overeenkomst met Griekenland. Daarnaast is de relatie tussen Kosovo en Servië recentelijk onder druk komen te staan doordat beide partijen elkaar beschuldigen van tegenwerking. Er is daarmee sprake van zowel positief als zorgelijk momentum in de regio.

Het Kabinet is van mening dat effectief bestuur, het vermijden van etnische en revisionistische retoriek, vreedzame geschillenbeslechting en voortgaande hervormingen belangrijke randvoorwaarden zijn voor stabiliteit op de gehele Balkan. Voor Bosnië-Herzegovina betekent dit dat een effectieve regering zo spoedig mogelijk dient aan te treden en dat een oplossing wordt gevonden voor de aanpassing van de Kieswet. Vertrouwenwekkende maatregelen kunnen de dialoog tussen Servië en Kosovo positief beïnvloeden. Voor de bredere regio geldt dat etnische scheidslijnen in woord en daad moeten worden overbrugd, in overeenstemming met Europese normen en waarden. Het Nederlandse beleid ten aanzien van EU-toetreding van de Westelijke Balkanlanden blijft daarbij strikt en fair.

EU-AU (Afrikaanse Unie) samenwerking

De Raad zal spreken over het versterken van de relatie van de EU met Afrikaanse landen en de Afrikaanse Unie. Daarbij zal naar verwachting

bijzondere aandacht zijn voor het door de Europese Commissie voorgestelde Afrikaans-Europees strategische partnerschap voor duurzame investeringen en banen. Commissievoorzitter Juncker stelde tijdens zijn Staat van de Unie op 12 september jl. dat er een radicale verschuiving nodig is naar «een logica die toegespitst is op het economisch potentieel van Afrika en de inzet van de private sector». In de daaropvolgende Mededeling van de Commissie (COM(2018) 643)¹ worden tien actiepunten voorgesteld ter bevordering van duurzame economische groei in Afrika in de komende vijf jaar. Een appreciatie van de Mededeling ging uw Kamer door middel van een BNC-fiche toe op 25 oktober jl. (Kamerstuk 22 112, nr. 2712).

Tijdens de Raad zullen lidstaten spreken over de uitwerking van de plannen en de initiatieven die de Commissie in gang heeft gezet. Hiermee wordt ook beoogd verschillende reeds lopende initiatieven en trajecten beter op elkaar af te stemmen. Nederland is positief over een versterkt EU-Afrika partnerschap, met bijzondere aandacht voor private investeringen in Afrika en het aldaar creëren van banen, mede met het oog op het aanpakken van de grondoorzaken van irreguliere migratie. Het EU-Afrika partnerschap moet gebaseerd zijn op zowel de Europese als de Afrikaanse belangen en de snelgroeïende groep Afrikaanse jongeren perspectief bieden op een toekomst met werk, onderwijs, gelijke kansen en veiligheid.

Tijdens de Raad zal Nederland het belang van een geïntegreerde benadering benadrukken. Naast de versterkte aandacht voor investeringen en banen moet er blijvend ingezet worden op goed bestuur, mensenrechten en een gunstig investeringsklimaat in Afrikaanse landen. Ook zal er bijzondere aandacht nodig zijn voor landen die te maken hebben met conflict en fragiliteit, o.a. via de inzet van het GBVB-instrumentarium. Daarnaast zal Nederland ook aandacht vragen voor migratie, incl terugkeerbeleid. Daarbij is het belangrijk dat er wordt voortgebouwd op bestaande afspraken, waaronder de opvolging van de AU-EU top van november 2017 in Abidjan.

Current Affairs – Mensenrechtensanctieregime

Aangezien de Raad Buitenlandse Zaken op Mensenrechtendag plaatsvindt, heeft Nederland gevraagd om een terugkoppeling te kunnen geven over het seminar van 20 november jl. over het EU Global Human Rights Sanctions Regime, als onderdeel van de uitvoering van de motie Omtzigt c.s. over de Magnitskywet (Kamerstuk 22 112, nr. 2529). Uw Kamer gaat daarover separaat een brief toe. Het kabinet beoogt om tijdens de Raad opnieuw aandacht te vragen voor het Nederlands initiatief met het oog op een verder traject in Brussel.

Appreciatie mededeling EU-India strategie

Op 20 november brachten de Hoge Vertegenwoordiger en de Commissie de Gezamenlijke Mededeling «*Elements for an EU Strategy on India*» uit. De Raad zal hierover naar verwachting conclusies aannemen, waarmee de nieuwe EU-India Strategie een feit zal zijn. Hieronder volgt de kabinetsappreciatie van de Mededeling.

India is een belangrijke strategische partner voor Nederland en voor de EU. India is de grootste democratie ter wereld en zal tegen 2030 de grootste bevolking van de wereld hebben. Ongeveer de helft van alle

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1537433689163&uri=CELEX%3A52018DC0643>

Indiërs is onder de 25 jaar en mede daardoor zal India over 10–15 jaar de derde economie van de wereld zijn. De EU en India delen belangrijke waarden inzake democratie, vrijhandel, rechtsstaat en respect voor de mensenrechten. De EU-India strategie zal richting geven aan de verbreding en de versteviging van de strategische relatie tussen de EU en India. In de mededeling worden concrete vormen van samenwerking opgesomd, om welvaart te bevorderen door duurzame ontwikkeling, nauwer samen te werken op mondiale uitdagingen als migratie, handel en investeringen te stimuleren, te investeren in talent en innovatie en veiligheid en stabiliteit te bevorderen door effectief en op regels gebaseerd multilateralisme.

Een intensievere relatie met de EU kan India bovendien helpen bij het adresseren van de grote uitdagingen waar het land voor staat, zoals voedselzekerheid, energiezekerheid, infrastructuurontwikkeling, verstedelijking, watermanagement, onderwijs, gezondheidszorg en de ingrijpende gevolgen van klimaatverandering. Het kabinet onderschrijft de noodzaak de samenwerking met India verder uit te diepen en verwelkomt daarom deze mededeling. Een meer strategische EU-India relatie is goed voor Nederland, goed voor de EU en goed voor India. Ook het Nederlandse bedrijfsleven zal kunnen profiteren van nauwere banden tussen de EU en India.